

Donderdag, 26 oktober 2017

Betreft: Ontwikkeling Flankerend Beleid

Geachte Leden van de Provinciale en Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant,

Als Agrobusinesspartners, actief in de Provincie Noord-Brabant willen wij graag uw dringende aandacht vragen voor het volgende:

Met zorg hebben wij de ontwikkeling van nieuwe regelgeving en de commotie daarover waargenomen. Dit heeft geresulteerd in een besluit op 7 juli door de Provinciale Staten. Op 10 oktober 2017 heeft u de definitieve versie vrijgegeven van het 'Uitvoeringsprogramma Ondersteunende Maatregelen Transitie Veehouderij'. U bespreekt deze versie op 27 oktober 2017 en wilt het programma vaststellen tijdens uw begrotingsbehandeling op 10 november 2017.

Allereerst hechten wij er aan om te benadrukken dat wij waarnemen dat het uiteindelijke doel van de Provincie en het Agrobedrijfsleven gelijk is: De transitie naar een gewaardeerde en geapprecieerde veehouderij, die een waardevolle bijdrage levert aan een duurzame, volhoudbare voedselproductie, op een wijze die niet belastend is voor de leefomgeving en het milieu en een waardevolle bijdrage levert aan de economie van de Provincie. In de versie van 10 oktober 2017 is dat onvoldoende gebeurd.

Zoals we eerder hebben aangegeven maken wij ons zorgen over de negatieve effecten en remmende werking van sommige onderdelen van het voorgenomen beleid. We roepen Provinciale en Gedeputeerde Staten nadrukkelijk op het flankerend beleid aan te passen.

Allereerst roepen we de Provincie op om een krachtige samenwerking te zoeken met bestaande landelijke initiatieven, zoals de Vitale Varkenshouderij en de Duurzame Zuivelketen, en zorg te dragen dat de nieuwe regelgeving niet strijdig is met het daar ontwikkelde instrumentarium. Op dit moment is daar wel sprake van.

Daarnaast vragen wij specifiek uw dringende aandacht voor navolgende punten:

- **Duurzame ketens.** Eén van de meest contraproductieve effecten van het voorgenomen beleid is het feit dat de ontwikkeling van duurzame ketenconcepten, zoals 1-Ster Beter Leven, een substantieel volumeverlies zal gaan laten zien. Veel deelnemers van het Beter Leven concept zijn bedrijven met een middelgrote omvang. Juist in deze groep zullen substantiële investeringen moeten worden gedaan om te voldoen aan de nieuwe ammoniak-richtlijnen. En vele van deze boeren zullen daartoe niet in staat zijn.

Juist de ontwikkeling van duurzame concepten waaraan veel bedrijven deelnemen is één van de, door de Provincie genoemde, belangrijke ontwikkelingsroutes voor de verduurzaming van de sector in Noord-Brabant.

We roepen u dringend op om hiervoor passende maatregelen te treffen, en in knelgevallen ontheffing te verlenen voor de betreffende bedrijven.
- **Versnelde afschrijving.** Uit verschillende aanpassingen van eerdere voorstellen kan worden afgeleid dat het beleidsvoornemen van de Provincie is om versnelde afschrijving te voorkomen. Wij zijn van mening dat er nog steeds sprake is van substantiële versnelde afschrijving (berekend op ongeveer 100 M€). Dit is zeer relevant in verband met het versnellen van de transitie, daar aflossing en afschrijving vaak gekoppeld zijn. Maar ook omdat door de versnelde afschrijving de vermogenspositie van bedrijven verslechtert. Deze verslechtering neemt ook de kans op vernieuwing in de sector weg. In het huidige voorstel wordt dit element niet nader geduid en worden geen passende maatregelen getroffen.
- **Gedwongen bedrijfsbeëindiging.** In het verlengde van voorgaande spreken we opnieuw onze zorgen uit voor het ontbreken van een regeling voor die bedrijven, die door deze ontwikkeling genoodzaakt zijn versneld te besluiten hun bedrijf te beëindigen. Naar verwachting betreft dit 500 bedrijven, waarbij ook sprake is van een restschuld.
- **Vergroten investeringsvermogen.** Een verdiepende studie namens de Provincie geeft aan dat op korte termijn een extra investeringsinspanning nodig is van 400 M€. In de voorliggende plannen wil u de veehouders helpen deze versnelde investering in te vullen door een deel van het Eigen Vermogen beschikbaar te stellen, maar daarbij richt u zich (op dit moment) uitsluitend op de noodzakelijke investeringslast tot 2022 (100 M€). Daarbij bent u bereid om 20% in de Eigen Vermogensvoorziening te helpen financieren.

 - 20% is veel te mager, daar meestal voor dit soort investeringen 50% Eigen Vermogen noodzakelijk is. We roepen de Provincie op deze ondersteuning te verhogen tot minimaal 30% Eigen Vermogen
 - De modaliteit van het investeringsfonds is van groot belang. Voorwaarden en tarieven zullen billijk moeten zijn.

- Daarnaast roepen we de Provincie op om niet alleen de periode tot en met 2022 in te richten maar voor het totaal te investeren bedrag (400 M€, dus bij 30% een bedrag van 120 M€) een faciliteit te scheppen. Immers, investeringen voorbereiden in de agrarische sector vraagt veel voorbereidingstijd, en ook voorbereidingen voor na 2022 zullen spoedig ter hand genomen moeten worden.
- **Level playing field.** De Provincie probeert met het stalderingsbeleid kosten voor veehouders te voorkomen, maar er blijft sprake van een ongelijke situatie tussen Noord-Brabant en andere regio's in Nederland. De maatregelen om tot 'level playing field' te komen in het huidige beleid zijn te weinig, en richten zich alleen op stoppende boeren. Een verdere aanscherping is noodzakelijk. Overigens verwachten wij dat door het Stalderingsbeleid de ruimtelijke kwaliteit maar beperkt zal verbeteren.
- **Risico-krediet voor investeringen.** De intenties om innovatie te ondersteunen staan helder beschreven in het beleid, maar de uitwerking is nog erg onduidelijk. Ontwikkelen, testen van stalsystemen is een complexe activiteit, omdat dit de bouw van complete stalsystemen inhoudt. Een ruimhartig financieel beleid is noodzakelijk om de versnelling te realiseren. De genoemde bedragen zijn te beperkt en gaan onvoldoende in op de daadwerkelijke problematiek: Hogere investeringen waarvan niet duidelijk is of deze in de praktijk ook daadwerkelijk zullen renderen. Een regeling voor een risico-krediet zou daarvoor een passend systeem zijn.
- **Mogelijkheden om innovatie te implementeren.** De uitwerking naar innovatieve stalsystemen vraagt nadere uitwerking: In de stukken wordt ingegaan op de mogelijkheden en systematiek om innovatie te stimuleren vanuit de Wet Natuurbescherming (WnB). In deze uitwerking wordt niet ingegaan op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de consequenties, die dit heeft om de innovatie-ambities waar te maken. Wij vragen dringend aan dit element nader aandacht te besteden. Als Agrobusinesspartners zijn we graag bereid om mee te denken over het invullen van een marktgerichte innovatie-aanpak, maar verlangen daarbij wel vooraf duidelijkheid over de haalbaarheid daarvan. Daarnaast zijn we van mening de mogelijkheden voor innovatie te beperkt zijn ingevuld en meer aandacht en middelen vragen.

Zoals aangegeven delen wij de ontwikkelingsrichting om de transitie te laten plaatsvinden naar een duurzame veehouderij. We blijven van mening dat er elementen in het voorgenomen beleid zijn, die deze transitie remmen, en roepen u op om daarvoor reparaties door te voeren. We zijn ernstig bezorgd dat de huidige aanpak alleen niche-ontwikkelingen zal faciliteren, en geen bijdrage levert aan een brede markttransitie. Daarom vragen we u dringend de hiervoor beschreven opmerkingen in uw overwegingen te betrekken. We zijn altijd bereid om onze gedachten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Agrifirm

Dick Hordijk

Rabobank

Ruud Huirne

VION

Francis Kint

ZLTO

Hans Huijbers